

Juhász Viktória, joghallgató, demonstrátor

Pécsi Tudományegyetem

Állam-és Jogtudományi Kar

Jogalkotási elvárások érvényesülésének vizsgálata Böhönye, Fertőrákos, Boldva és Ópusztaszer községek egyes rendeletei vonatkozásában¹

I. Bevezetés

A települési önkormányzatok jogalkotási követelményeit a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.), továbbá a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet szabályozza (a továbbiakban: JsZR.). Az alábbiakban az ország különböző pontjain megtalálható, közel azonos lakosságszámú községek: Böhönye, Fertőrákos, Boldva és Ópusztaszer községek esetében kerül vizsgálat alá a fenti jogszabályok érvényesülése a képviselő-testületek Szervezeti- és Működési Szabályzatáról szóló rendeletek, a helyi közösségi együttélés szabályait tartalmazó rendeletek, illetve a helyi népszavazásról szóló rendeletek tekintetében.

A Jat. és a JsZR. jogalkotással kapcsolatos előírásai két nagy csoportba sorolhatóak: formai és tartalmi követelmények. Ezen felosztás mentén vizsgálom én is a jogalkotási követelmények érvényesülését.

II. Böhönye

1. Formai elvárások

1.1. Formai tagolás - fejezet

A formai követelmények nagy részét a formai tagolással összefüggő elvárások teszik ki. Következten, nem egységes megjelölés érhető tetten Böhönye Község Önkormány-

zata Képviselő-testületének a szervezeti és működési szabályzatáról szóló 15/2015 (XII.1.) önkormányzati rendelet² (a továbbiakban: Böhönye SZMSZ) fejezet megjelölésénél. Míg az I. Fejezet csupa nagybetűvel *ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉS* megjelöléssel, a II. Fejezet pedig *A KÉPVISELŐ-TESTÜLET MŰKÖDÉSE* elnevezéssel szerepel, addig *A képviselő-testület döntései-* ről szóló III. Fejezet már „csak” nagy kezdőbetűvel került megjelölésre. A IV., V. és VI. Fejezet ismét visszatér a rendelet elején „bevett” nagybetűs jelölésre, majd a VII. Fejezet megtöri a nagybetűs szakaszt és megint csak a kezdőbetűt hagyja nagybetűvel szerepelni. A JsZR. 1. sz. mellékletében az alábbiakat találhatjuk:

3.2. A fejezet megjelölése

*{ a fejezet pozitív egész számokból képzett száma római számmal }. Fejezet
{ a fejezet címe nagy kezdőbetűvel }*

A JsZR. ezen rendelkezése alapján látható, hogy jogalkotási szempontból nem megfelelő a rendelet azon fejezet jelölései, amelyek nem a mellékletben előírt „Fejezet” megjelölést használják, így az I- VI. Fejezetek „FEJEZET” megjelölései és a VII. és VIII. Fejezetek „fejezet” megjelölései.

Szintén a JsZR. 1. sz. mellékletének 3.2. pontjának előírásából, továbbá ugyanezen jogszabály 40. § (2) bekezdésének b) pontjából következik, hogy a fejezeteknek mindig rendelkezniük kell megnevezéssel is. Ez azonban Böhönye SZMSZ VI. Fejezete esetében nem így történt. A jogalkotók valószínűleg ennek a szerkezeti egységnek szánták a „*HELYI NÉPSZAVAZÁS*” elnevezést.

Az egyéb rendelkezéseket tartalmazó VIII. Fejezet *Záró és egyes rendelkezései* már nem kapott formai tagolást, csupán a fejezet alatt találhatjuk meg az elnevezést, de valószínűsíthetően a fejezet 1. alcímeként szerették volna szerepeltetni a jogalkotók. Itt jegyzendő meg, hogy a JsZR. 40. § (3) bekezdése arra utal következtetni- igaz a szó szerinti előírás csak a jogszabály tervezetekre vonatkozik,

¹ A tanulmány az Igazságügyi Minisztérium jogász-képzés színvonalának emelését célzó programja keretében valósult meg.
2016/2

² Forrás 1 :
<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg2ed9dr2eo1dt0ee5em8cj3bx2bz5cb8bx3bx6ca7l>

hogy az utolsó fejezet megnevezésének a „Záró rendelkezések” elnevezést kell viselnie. Ezzel ellentétben a rendelet utolsó fejezete az „Egyéb rendelkezések” elnevezést viseli és csak az alcím tartalmazza a Záró rendelkezéseket.

1.2. Formai tagolás - alcím

A Jszt. 1. sz. mellékletének 3.3.-as pontja a következőképpen rendelkezik:

3.3. Az alcím megjelölése

{az alcím pozitív egész számokból képzett száma arab számmal}. {Az alcím címe nagy kezdőbetűvel}

Ehhez képest Böhönye SZMSZ I. Fejezetének 1. alcíme az alábbiak szerint került megjelölésre:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. alapvető rendelkezések

Elsőként megállapítható, hogy a fejezetcím is csupa nagybetűvel szerepel, holott a Jszt. szerint csak a kezdőbetű nagybetű. Látható az is, hogy a Jszt. 1. sz. melléklete fent említett pontjának utolsó követelménye („Az alcím címe nagy kezdőbetűvel”) ebben az esetben nem teljesült. Ezzel ellentétben a fejezet további alcímei már a Jszt. előírásainak megfelelően helyesen, nagy kezdőbetűvel kerültek jelölésre.

Böhönye SZMSZ további fejezeteinek alcímei az első fejezet megoldásával ellentétben – a fejezetek megjelölésével megegyezően csupa nagybetűvel vannak jelölve. Az alcímek megjelölése ezáltal nem csak, hogy nem a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő, hanem egységesnek sem tekinthető.

1.3. Formai tagolás - szakasz

A szakaszokról a Jszt. 42. § (1) bekezdése annyit mond:

„(1) A szakaszok megjelölése – az alábbi sorrendben-

- a) a szakasz pozitív egész számokból képzett arab sorszámát és
- b) a § jelet foglalja magában.”

Szakasz esetében tehát nem kell elnevezést használni, csupán a szakasz számát kell jelölni. Böhönye SZMSZ 56. §-t azonban az 2016/2

Együttműködés célja és keretei elnevezéssel illeték.

1.4. Formai tagolás - bekezdés

A szakasznál kisebb szerkezeti egység a bekezdés. A bekezdésről a Jszt. 44. § és 45. § rendelkeznek. Ezen belül is a 44. § (4) bekezdése az alábbiakat deklarálja: „A bekezdéseket szakaszonként újrakezdődően, egy-egy szakaszon belül pozitív egész számokból képzett, zárójelek közé foglalt arab számozással kell megjelölni.” Ezt erősíti meg ugyanezen jogszabály 1. sz. mellékletének 3.5 pontja. Böhönye SZMSZ 35. § (1) bekezdése ennek ellenére egy „1.” jelölést tartalmaz.

A Böhönye Község Önkormányzata Képviselő-testületének a települési hulladékgazdálkodásról és a köztisztasági előírásokról szóló 24/2013. (IX.30.) rendelet³ 2. § esetében a bekezdések jelölése az arab számozást követően csak egy „”-al vannak jelölve, nem pedig zárójelek közé foglalva:

„2.§

1. biohulladék: a biológiailag lebomló, parkokból, közterületek fájáról, cserjéiről bokraikról származó vagy kerti hulladék, beleértve az avarhulladékot, lombot, kaszálékot, nyesedéket és faágat is;
2. költségvetési szerv: az állambáztartásról szóló törvényben meghatározott közfeladat ellátására létrejött jogi személy, amely az ingatlan, ingatlanrész használójaként a hulladékról szóló törvényben -a 2012. évi CLXXXV. tv.- (a továbbiakban: Ht.) meghatározottak szerint ingatlantulajdonosnak minősül;
3. közterület-használati hozzájárulás jogosultja: a közterület rendeltetéstől eltérő használatára engedély vagy hozzájárulás birtokában jogosult személy vagy szerv, aki, vagy amely a közterületi ingatlan, ingatlanrész használójaként a Ht.-ben meghatározottak szerint ingatlantulajdonosnak minősül;
4. üzletszabályzat: a közszolgáltató által készített és a közszolgáltatási szerződés részét képező azon közszolgáltatói dokumentum, amely tartalmazza a hulladékgazdálkodási közszolgáltatással kapcsolatos jogok és kötelezettségek közszolgáltatóra és a szolgáltatás igénybevevőjére vonatkozó szabályait

³

Forrás

2:

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg2ed5dr0eo5dt2ee7em2cj3cb4cc1ca6cd3cd6c>

5. tisztán tartás: *A közterületek rendszeres gondozás, gyomtalanítása, tisztítása, a 10 cm-nél nagyobb fű lenyírása és összegyűjtése, a csapadékvíz zavartalan lefolyását akadályozó anyagok és más hulladékok pl. föld, kő, fa, törmelék stb. eltávolítása, a belterületi közút, továbbá a járda hó és síkosság mentesítése, pormentesítése.*

6. Avar: *lombhullató növények elszáradt levelei.*

7. Ingatlantulajdonos: *a vonatkozó jogszabályban meghatározott és az ingatlan nyilvántartásba bejegyzett azon tulajdonos, természetes, vagy jogi személy, aki az adott ingatlant használja, továbbá az ingatlant bármilyen jogcímen használó természetes vagy jogi személy.*

1.5. Formai tagolás - pont

A bekezdést a szerkezeti egységek hierarchiájában a pont követi. A pontok jelöléséről a Jszt. 48. § (1) bekezdése rendelkezik: „A pontok a latin ábécé kis betűivel és a „)” jellel vagy pozitív egész számokból képzett arab sorszámokkal jelölhetők meg.” Ezt egészíti ki a Jszt. 3.6. pontja is. Az előírással ellentétben Böhönye SZMSZ 35. § (1) bekezdés a) pontja az „a.” jelölést alkalmazta. A b) pontot követően azonban már helyesen, gömbzárójellel történt a pontok jelölése. Szintén ugyanez a rossz a megoldás került alkalmazásra a rendelet 44. § (1) és (2) bekezdése esetén. Hiányzik a gömb zárójel jelölés Böhönye Község Önkormányzata Képviselő-testületének a települési hulladékgazdálkodásról és a köztisztasági előírásokról szóló 24/2013. (IX.30.) rendelet 43. § (1) bekezdésének a), b) és c) pontja esetében is.

A pont, mint szerkezeti egység ugyancsak nem megfelelő, másik jelölése Böhönye SZMSZ 40. § (5) bekezdésében fedezhető fel, amikor is a latin ábécé kis betűi és a gömbzárójel közé egy „)” is beékelődik:

„(5) *A polgármester polgármesteri esküjének megfelelően képviseli az önkormányzatot. Államigazgatási tevékenységéért a közszolgálati szabályok szerint felelős.*

a.) *A polgármester szervezi a településfejlesztést és a közszolgáltatásokat, biztosítja az önkormányzat demokratikus működését.*

b.) *Tevékenységevel hozzájárul Böhönye község fejlődéséhez, az önkormányzat szervei munkájának hatékonyságához.*

c.) *Biztosítja a demokratikus helyi hatalomgyakorlás, a közakarat érvényesülését.*

d.) *Gondoskodik a testület működésének nyilvánosságáról, a helyi fórumok szervezéséről, támogatja a lakosság önszerveződő közösségeit, kapcsolatot tart a megyei önkormányzat, az egyházak, a helyi pártok és civil szervezetek vezetőivel, és a települési nemzetiségi önkormányzat testületével.*

Olyan megoldás is született ugyanezen szakaszban, amikor a Jszt. által előírt pont szerkezeti egységet „sima bekezdésre” cserélték. Ez nem csak, hogy nem jogszabályszerű jogalkotás tekintetében, de a rendelet egységét is nagyban aláássa, mivel a különböző jelölésre egy és ugyanazon szakaszon belül került sor.

„(10) *A polgármester a testület két ülése közötti időszakban a következő önkormányzati hatáskörökben járhat el:*

- *Önkormányzati vélemény szomszédos önkormányzat helyi építési szabályzatáról szóló rendelete előkészítéséhez, megalkotásához, vélemény, egyetértési jog gyakorlása más önkormányzati rendelet alkotásához,*
- *Költségvetési kiadásokat nem érintő kérdésekben önkormányzati támogatási szerződések, együttműködési megállapodások megkötése,*
- *Támogatási nyilatkozatok, különböző akciókhoz, felhívásokhoz való csatlakozás ha annak forrásai biztosítottak.*
- *Önkormányzatnak nyújtott pénzbeli vagy természetbeni támogatások elfogadása,*
- *Egyetértés gyakorlása a Jat. 5a) bekezdése szerinti önkormányzati rendeletalkotásnál”*

A pont jelölésénél alkalmazandó latin ábécé kis betűi és a „)” jel között nem csak Böhönye SZMSZ-ben találunk pontot, hanem Böhönye Község Önkormányzata Képviselő-testületének a települési hulladékgazdálkodásról és a köztisztasági előírásokról szóló 24/2013. (IX.30.) rendeletének 8. §-a mindegyik pontjánál is:

„8. §

A közszolgáltatási szerződésnek a Ht.-ben és a 317/2013. (VIII.28.) Korm. r. 3.§-ában meghatározottakon túl az alábbiakat kell tartalmaznia:

- a.) a közszolgáltatási tevékenység végzésének általános szabályait;
- b.) a közszolgáltatás tevékenység ellenőrzésére vonatkozó szabályokat;
- c.) az ügyfélszolgálati és tájékoztatási, valamint a nyilvántartási, adatkezelési és adatszolgáltatási rendszer működtetésének módját;
- d.) annak biztosítékait, hogy a Község Képviseleti Testületének a közszolgáltatási szerződésben meghatározott közszolgáltatás nyújtását nem veszélyeztetheti;

Csupán stiláris hiba, ugyanakkor az egységesség szempontjából mégis meghatározó tényező A Böhönye Község Önkormányzata Képviseleti Testületének a települési hulladék-gazdálkodásról és a köztisztasági előírásokról szóló 24/2013. (IX.30.) rendelet IV. Fejezete esetében a fejezet számozása, továbbá elnevezése egy sorban található, míg a rendelet többi fejezete esetében ezek – egységesen – külön sorban szerepelnek.

„IV. fejezet A közszolgáltatás díj megfizetésének módja

9. A közszolgáltatási díj megfizetése”

1.6. Logikai egység / szerkezeti egység

Szintén a formai követelmények között találjuk a jogszabályok logikai felépítésére vonatkozó előírásokat.

Amennyiben a rendelet 49. § (2) bekezdésére kívánunk utalni vagy hivatkozni, úgy Böhönye SZMSZ tekintetében fel kell tennünk a kérdést, hogy a kettő közül melyikre, ugyanis a rendelet ebben a szakaszban két darab (2) bekezdést is tartalmaz:

- „(2) A bizottság elnök akadályoztatása esetén annak helyettesítését a bizottsági tagok közül a testület tagjai közül megválasztott legidősebb bizottsági tag látja el. (1) A bizottság elnöke:
- a)összehívja és vezeti a bizottság üléseit,
 - b)kiadományozza a bizottság döntéseit,
- c)ellenőrzi a bizottság határozatainak végrehajtását,
d)képviseeli a bizottságot,
e)a bizottsági ülések között munkakapcsolatot tart fenn a Böhönyei Közös Önkormányzati Hivatal tárgy szerint i ügyintézőivel és az intézményvezetőkkel.

(2) A bizottság elnökének helyettesítésére a Képviseleti Testület társelnököt választhat. Helyettesítés

esetén a társelnököt a bizottság elnökével azonos jogok illetik”

Ugyanezzel a kérdéssel találjuk szembe magunkat az 54. § esetében is: pontosan melyik (2) bekezdésre is gondolunk?

„(2) A társulás vagy a közös hivatalt fenntartó önkormányzatok képviselő-testületei valamennyi tag döntését igénylő, a társulás, a közös hivatal működését, valamint az általa ellátott feladat- és hatásköröket érintő döntések meghozatala céljából együttes képviselő-testületi ülést tarthatnak.

(2) Az együttes képviselő-testületi ülés tartását a társulás társulási tanácsa illetve a közös hivatalt fenntartó bármely község polgármestere kezdeményezi.”

Ez a „duplázós megoldás” Böhönye Község esetében nem csupán a képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatáról szóló rendelet esetében érhető tetten. Böhönye Község Önkormányzata Képviseleti Testületének a települési hulladék-gazdálkodásról és a köztisztasági előírásokról szóló 24/2013. (IX.30.) rendelet 39. § (1) bekezdésében két 1. pont is található:

„39. §

(1) Az ingatlan tulajdonosok kötelesek gondoskodni az ingatlan előtt, sarokingatlan esetén az ingatlan előtti és melletti:

1. járdaszakasz, járda hiányában 1 m széles területsáv valamint ha a járda mellett zöldsáv is van, vagy az ingatlan mellett csak zöldsáv van, úgy az úttestig terjedő teljes terület,
1. nyílt árok és ennek műtárgyai, a víz bordalékát összegyűjtő műtárgyak kivételével – valamint a kérelmére engedélyezett és az általa megvalósított zárt csapadékvíz elvezető tisztántartásáról, föld és más hordalékanyag eltávolításáról. Gondoskodni köteles a csapadékvíz nyílt árókban történő elfolyásának biztosításáról.”

Szintén ugyanezen jogszabály 41. § (2) bekezdésénél is fejtörést okozhat, hogy miként is tegyünk különbséget a két darab 1. pont, amelyek jelölése ugyan megegyezik, tartalmuk azonban különböző:

„41. §

(1) Böhönye község közigazgatási területén a közterületeken a szeszes ital fogyasztása tilos.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazása szempontjából nem minősül közterületnek és a tilalom nem vonatkozik:

1. a vendéglátó egységnek az ön-kormányzattal kötött közterület-használati megállapodás alapján használt teraszra, kertbelsőre, közterületre.
1. A közösségi rendezvények során (búcsú, májális, falunap egyéb ünnep vagy rendezvény) a rendezvény területén felállított sátrak, elárúsító pavilonok környékére, a rendezvény helyszínére.”

Ugyanezen rendelet 4.§ -ben is két darab (6) bekezdés található, melyet a cikk terjengősségének megakadályozása okán nem másolok be, de a hivatkozott honlapon bárki számára elérhető a rendelet.

Bár a JsZR. 48. § (1) bekezdése lehetőséget ad arra, hogy a pontot, mint szerkezeti egységet „pozitív egész számokból képzett arab sorszámokkal” is jelölni lehessen, a jogszabály ezzel talán arra kíván utalni, hogy a jogszabály alkotó a jogszabályon belül következetesen végig vagy az előbb említett jelölést vagy pedig a „latinábécé kis betűvel és „)” jel” jelölést alkalmazza, nem pedig hol az egyik, hol a másik jelölés fajtát váltogassa. A fenti rendelet alkotói valószínűleg a változatosság igényét tartották szem előtt, amikor a 39. § (1) bekezdése esetében a rendelet az arab sorszámokkal való jelölést alkalmazták. Ez a jelölésfajta még a rendelet 41. § (2) bekezdésében köszön vissza.

Böhönye SZMSZ 47. § az alábbiakat tartalmazza:

(1) A Képviselő-testület állandó bizottságai ellátanak minden olyan feladat-és hatáskört, amelyet önkormányzati döntés számukra meghatároz. E körben a bizottságok:

- a) döntenek
 - aa) a Képviselő-testület által részére átruházott hatáskörökben,
 - b) előkészítik
 - ba) a hatályos önkormányzati rendeletek feladat-körükkébe tartozó szükség szerinti módosítását,
 - c) véleményezik
 - ca) a Képviselő-testület elé kerülő előterjesztések feladat-körükkébe tartozó kérdéseit,

cb) a hatályos önkormányzati rendeletek feladat-körükkébe tartozó szükség szerinti módosítását

- d) ellenőrzik
- ea) a Képviselő-testület és a bizottság döntéseinek végrehajtását,
- f) beszámolnak éves tevékenységükről,
- g) kezdeményezik a szakterületéhez tartozó önkormányzati rendeletek szükség szerinti módosítását.”

A rendelet ezen szakaszában logikai szempontból feleslegesnek érzem az alpontok használatát, mivel a pontokon belül nem kerül felsorolásra több lehetőség.

A JsZR. az alpontok használtára az alábbi indokokat adja:

46. § (2) Alpontokat akkor kell alkalmazni, ha

a) a szakaszba vagy bekezdésbe foglalt mondat olyan felsorolást tartalmaz, amelyben a felsorolás elemei közötti logikai kapcsolatra utaló különböző kötőszavak együttesen fordulnak elő, vagy

b)32 a szakaszba vagy bekezdésbe foglalt mondat olyan felsorolást tartalmaz, amelyben az (1) bekezdés alapján pontokat kell kialakítani, és legalább egy pont egymással azonos logikai kapcsolatban álló elemekből álló felsorolást tartalmaz.”

Érdekes jogszabály tagolási megoldással találkozunk az ea) pont vagy alpont (?) esetében.

Akad olyan eset is, amikor bizonyos bekezdések „eltűnnek”. Erre példa Böhönye Község Önkormányzata Képviselő-testületének a települési hulladékgazdálkodásról és a köztisztasági előírásokról szóló 24/2013. (IX.30.) rendelet 22. §, ahol az (1) és (2) bekezdés után az (5) bekezdés következik:

„22. §

(1) Ha a gyűjtőedényben olyan nedves hulladékot helyeztek el, amely az edényben összetömörödött vagy befagyott, vagy az edényben lévő hulladékot úgy összepréselték, hogy emiatt az edényt üríteni nem lehet, az ingatlantulajdonos a Közzolgáltató felhívására az edényt üríthetővé és használhatóvá teszi.

(2) Nem helyezhető el a gyűjtőedényben folyékony, mérgező, tűz-és robbanásveszélyes anyag, vagy egyéb olyan anyag, amely veszélyeztetheti a gyűjtést végző személyek vagy mások életét, testi épségét, egészségét.

(5) Nem helyezhető el a gyűjtőedényben továbbá települési hulladéknak nem minősülő hulladék,

különösen építési és bontási hulladék, állati tetem, valamint hulladékudvaron gyűjthető elektromos, elektronikai és veszélyes hulladék.”

2. Tartalmi elvárások

2.1. Hatálybaléptetés

A jogszabályok tartalmára vonatkozó elvárások között található meg a hatálybaléptetés szabályozása.

A jogszabályok hatálybalépésével kapcsolatban a Jat. 7.§ (1) és (2) bekezdése a következő instrukciókat adja:

„7. §

(1) A jogszabályban meg kell határozni a hatálybalépésének napját, amely a jogszabály kihirdetését követő valamely nap lehet.

(2) Ha a szabályozás célja másként nem érhető el, a jogszabály hatálybalépésének napja a kihirdetés napja is lehet, ebben az esetben a hatálybalépés időpontját órában kell meghatározni, mely nem előzheti meg a kihirdetés időpontját.”

A jogszabályokat tehát vagy a kihirdetést követő valamely napban vagy – amennyiben ez indokolt a szabályozás célja szempontjából – a kihirdetés napján lehet hatályba léptetni. Amennyiben a kihirdetés napján történik meg a hatálybaléptetés, úgy a hatálybalépés időpontját nem elegendő napban meghatározni, hanem szükséges órában is megjelölni, melynek fő szabálya, hogy az nem előzheti meg a kihirdetés időpontját.

Böhönye SZMSZ kihirdetési záradékában az olvasható, hogy a rendeletet 2015. december 1-jén 15:00-kor hirdették ki. Majd az 58. § (1) bekezdése rendelkezik arról, hogy a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba. A Jat. 7.§ (2) bekezdését alkalmazva ebben az esetben tehát a hatálybaléptetés napját a jogszabályi előírásnak megfelelően órában is meg kell határozni. Ez azonban hiányzik az 58. § (1) bekezdéséből, így nem megfelelően lett hatályba léptetve a rendelet.

2.2. Tartalom egyértelműsége

Szintén a tartalmi előírások között találjuk a jogszabályok tartalmának egyértelműségére vonatkozó rendelkezéseket.

Böhönye SZMSZ 36. § (1) bekezdéséből az áthúzás okán ugyan kikövetkeztethető, hogy város vagy a község életével kapcsolatos jelenségeket takar a bekezdés, de semmiképpen nem nevezhető elégáns megoldásnak:

„36. §

(1) A tájékoztató olyan információk Képviselő-testület elé terjesztését jelenti, amelyek az önkormányzati döntések meghozatalát általános jelleggel támasztják alá, valamint valamely a város község életével kapcsolatos jelenségnek, nem önkormányzati szerv tevékenységének megismerését segítik elő.”

2.3. A kellő felkészülési idő elvárása

A Jat. 2. § (3) az alábbiakat rögzíti:

„ A jogszabály hatálybalépésének időpontját úgy kell megállapítani, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre a jogszabály alkalmazására való felkészülésre”.

A korábban már bemutatott Jat. 7.§ (1) és (2) bekezdése rögzíti, hogy a hatálybalépésnek a kihirdetés után kell történnie. Amennyiben a szabályozás célja másként nem érhető el, úgy akár a kihirdetéssel azonos napon is sor kerülhet a hatálybaléptetésre, ekkor azonban a hatálybaléptetés dátumát nem elegendő napban megadni, hanem órában is meg kell határozni.

Böhönye Község Önkormányzata Képviselő-testületének a települési hulladékgazdálkodásról és a köztisztasági előírásokról szóló 24/2013. (IX.30.) rendelet aláírási dátuma 2013. szeptember 30, míg a 45. § (1) bekezdésének tanúbizonysága alapján a jogszabály hatálybalépésére egy nappal később, 2013. október 1-jén került sor. Joggal merül fel a kérdés, vajon egy nap elegendő-e arra, hogy a község lakosai megismerjék a rendelettel kapcsolatos köztisztasági kötelezettségüket, mint például a 4. § (7) bekezdését: *„Az ingatlantulajdonos a veszélyes hulladékokat az egyéb települési hulladékoktól elkülönítve gyűjti.”* vagy a 7. § -ben leírt bejelentési kötelezettséget *„A Községüzemeltető az ingatlantulajdonos rendelkezésére bocsátott és rendeltetészerűen használt gyűjtőedények szükség szerinti javításáról, cseréjéről és esetleges pótlásáról az ingatlantulajdonos bejelentése alapján gondoskodik.”*, esetleg a szüneteltetési igény bejelentésére vonatkozó szabályokra

gondolva a jogszabály 19. § (2) bekezdésben rögzítettek szerint „A szünetelésre vonatkozó igényt az ingatlantulajdonos írásban bejelentí a Közszolgáltatónak, a szüneteltetés kívánt kezdő időpontja előtt, azt legalább 30 nappal megelőzően.”. A kukák tisztántartásának kötelezettsége is ebbe a körbe sorolandó 35. § (1) „*A kukák és konténerek rendszeres tisztántartásáról, javításáról, pótlásáról és fertőtlenítéséről a tulajdonos köteles gondoskodni.*”

2.4. Ellenőrizhetetlen / felesleges szabályozás

Böhönye Község Önkormányzata Képviselő-testületének a települési hulladékgazdálkodásról és a köztisztasági előírásokról szóló 24/2013. (IX.30.) rendelete az alábbi szabályozást tartalmazza a 4. § (6) bekezdésében: „*A (4) bekezdésben nem szabályozott egyéb esetekben a természetes személy ingatlantulajdonos az általa elkülönítetten gyűjtött hulladékait átvételi pontra, és ott a jogosultnak átadhatja, vagy a hulladékgyűjtő szigetekeken található gyűjtőedényben elhelyezheti, ha a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjat egyébként a Közszolgáltató részére megfizette.*”

Nem tiszta a kép arra vonatkozóan, hogyan kerül ellenőrzésre, hogy a hulladékgyűjtő szigetekeken található gyűjtőedényekbe való hulladék elhelyezés esetén csak olyan lakos vehesse igénybe az itt található gyűjtőedényeket, aki a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjat megfizette?

Szintén ellenőrizhetetlennek és egyben – a mosások darabszámának szabályozása tekintetében – feleslegesnek érzem a 35. § (2) bekezdését. Véleményem szerint elegendő lett volna a kukák és konténerek megfelelő tisztántartásának igényét megfogalmazni a rendeletben.

„*A kukákat és konténereket június 1-től augusztus 31-ig legalább 2 alkalommal ki kell mosni. A mosásról az ingatlan tulajdonos gondoskodik.*”

III. Fertőrákos

1. Jogszabály címe

A Jszt. 10. § (2) bekezdésének c) pontja azt az igényt fogalmazza meg a jogszabályok címével kapcsolatban, hogy annak utolsó szavához a „-ról”, „-ról” rag kapcsolódjon. Ehhez képest Fertőrákos Község Képviselő-testületének 7/2014 (XII.3.) önkormányzati rendelete⁴ (a továbbiakban Fertőrákos SZMSZ) a következő címet viseli: „*A képviselő-testület és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról Egységes szerkezetben*”

2. Formai tagolás - fejezet

Böhönye Község esetén már bemutatásra került a Jszt. fejezetre, mint szerkezeti egység jelölésére vonatkozó rendelkezései. A jogszabály 1. sz. mellékletének 3.2 pontja értelmében a fejezeteket a pozitív egész számokból képzett római számokkal, majd „,” jellel és végül a „Fejezet” szóval kell jelölni. A jogszabály 1. sz. mellékletének ezen pontjánál nem látjuk, hogy a fejezeteket – mintegy külön kiemelve – aláhúzással is kellene jelölni. Fertőrákos SZMSZ-ben a fejezet megjelölések egy plusz aláhúzást is kaptak, vélhetően a szerkezeti elkülönültség érzékeltetése okán, ezen jelölés azonban nem a Jszt. 1. sz. melléklete 3.2 pontja szerinti. Ez a fajta megkülönböztetés nem csak Fertőrákos SZMSZ kapcsán figyelhető meg, hanem Fertőrákos Község Önkormányzata Képviselő-testületének a közterületek használatáról szóló 9/2007. (VII. 1.) rendelete⁵ esetében is a fejezeteknél.

Sem a Jat. -ban, sem pedig a Jszt. -ben nem találunk olyan felhatalmazást, amely megengedné, hogy a fejezet jelölésénél „,” és a latin ábécé nagy betűjét lehessen alkalmazni. A Jszt. 40. § és a annak 1. sz. melléklete 3.2. pontja is csak azt deklarálja, hogy a fejezetet pozitív egész számokból képzett római

⁴ Forrás 3:
<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg0ed3dr2eo1dt6ee5em2cj7bx2bx9bz8bx5bw0cc9i>

⁵ Forrás 4:
<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg4ed1dr4eo5dt4ee5em2cj9bz6cc1cb0bx5m>

számmal, „” jellel és „Fejezet” szóval kell jelölni. Ennek ellenére Fertőrákos SZMSZ-ben található X/A. Fejezetet a X. Fejezet és a XI. Fejezet közé elhelyezve.

Böhönye Községhez hasonlóan itt is jogalkotási problémának tekinthető –igaz, kevésbé jelentős probléma –, hogy Fertőrákos SZMSZ-e végig nagy betűvel jelöli a fejezeteket, mint szerkezeti egységeket. A Jszt. 1. sz. mellékletének 3.2. pontja alapján látható, hogy a törvény a „Fejezet” jelölést várja el a jogalkotóktól.

3. Formai tagolás - pont

Böhönye község rendeleteinek vizsgálata során már volt szó bővebben a pont, mint szerkezeti egység jelölési követelményéről. A Jszt. 48. § (1) bekezdése szerint „A pontok a latin ábécé kisbetűvel és a „” jellel vagy pozitív egész számokból képzett arab sorszámokkal jelölhetőek meg.” Ezen rendelkezés ellenére Fertőrákos SZMSZ 4. § (1) bekezdésében és (2) bekezdésében felsorolásként jelölték az pont szerkezeti egységbe foglalandó felsorolásokat. Érdekes, hogy ugyanezen szakasz (3) bekezdésében már a helyes jelölés került alkalmazásra.

4. Logikai egység / szerkezeti egység

Böhönye Község esetén is láthattunk arra példát, amikor ugyanolyan szerkezeti egység jelölés többször is előfordult egy rendeleten belül, ráadásul már tartalommal. Ez a „megoldás” Fertőrákos esetében is tetten érhető, igaz, itt megegyező tartalommal, mintegy megduplázva az adott szakaszt. Talán a szakasz jelentőségét kívánták ezzel hangsúlyozni a jogalkotók. Fertőrákos SZMSZ-ben a II. Fejezet kétszer szerepel. Először csak egy 5. § tartalmaz, majd a következő megjelenéskor a szakasz kibővül 6. §, 7. § és 8. § -al is. Megegyező szövegezéssel, de duplázódva szerepel a rendelet 10. §-e is. Ugyancsak kétszer szerepel a rendelet a Záró rendelkezésekről szóló XI. Fejezete. Igaz, az ismételt fejezetek közé beékelődtek az aláírások és a függelék.

Az előző bekezdés ellentét párja fedezhető fel Fertőrákos Község Önkormányzata

Képviselő- testületének a közterületek használatáról szóló 9/2007. (VII. 1.) rendelete 5. § -ban, ahol kétszeres szerepeltetés figyelhető meg, hanem bekezdések kimaradása:

„Bérleti szerződés

5. §

(1) *Közterület bérbeadás útján történő hasznosításakor a bérbeadói jogokat és kötelezettségeket a polgármester gyakorolja, aki e feladatát a Polgármesteri Hivatal útján látja el (a továbbiakban: bérbeadó)*

1 m²-nél nagyobb, közutat érintő bérleti szerződés kötésekor a bérbeadónak minden esetben meg kell kérnie a közútkezelő hozzájárulását.

(3) *Bérbeadó a szerződéskötésre irányuló ajánlatot e rendeletben foglaltak teljesítésének vállalása esetén fogadhatja el.*

(4) *Az (1) és (2) bekezdés alatti bérleti szerződés építmény, berendezés elhelyezésekor legfeljebb ezek fenntarthatóságáig köthető meg.”*

Szintén logikai felépítés szempontjából hibás Fertőrákos SZMSZ-nek III. Fejezete, ahol a következő elnevezések csak „lógna a levegőben”: „A képviselőtestület összehívása, Gazdasági program, Munkaterv, A képviselőtestület ülése, A polgármester feladatai a képviselő-testületi ülés vezetése során, Határozatképesség, Napirend előtti témák és a napirend, Az előterjesztés, A napirendek vitája, Döntéshozatal, Határozatok nyilvántartása, Tanácskozás rendje, Jegyzőkönyv”. Ezeket a szerkezeti egység hierarchiájában soron következő alcímekbe kellett volna tagolni. De az alcímek nem csak a III. Fejezet esetében hiányoznak: szükség lett volna az alcímek, mint szerkezeti egységek tagolására a IV. Fejezet, V. Fejezet, VI. Fejezet és IX. Fejezet esetében is. De nem csak az SZMSZ-ben található ilyen, logikai besorolás szempontjából kérdéses címetek, hanem Fertőrákos Község Önkormányzata Képviselő- testületének a közterületek használatáról szóló 9/2007. (VII. 1.) rendelete esetében is, annak II. Fejezetében és V. Fejezetében.

Fertőrákos SZMSZ 4. § (4) bekezdésében deklarálja, hogy az önkormányzat a nemzeti-ségi önkormányzat testülete számára, annak működéséhez feltételeket biztosít. Majd ennek módját a soron következő bekezdésekben részletezi. Véleményem szerint szerencsésebb lett volna az (5)-(8) bekezdéseket a

(4) bekezdések alpontjaként szerepeltetni, hiszen logikailag ahhoz a szerkezeti egységhez kapcsolódnak.

IV. Boldva

1. Formai tagolás - bekezdés

Boldva község képviselő testületének a Községi Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 6/2014 (XI.17.) önkormányzati rendelete⁶ (a továbbiakban: Boldva SZMSZ) 1. § (1) bekezdése még helyesen, a Jszt. szerinti, latin ábécé kis betűjűt és a „)” jelet alkalmazta a bekezdés jelölésére, ez a lelkiesedés azonban a (2) és a (3) bekezdés esetén már alábbhagyott:

„1. §

(1) A község önkormányzatának hivatalos elnevezése:

BOLDVA KÖZSÉG
ÖNKORMÁNYZATA

Az önkormányzat pontos címe: 3794 Boldva, Széchenyi István út 5. szám

2. A képviselő-testület hivatalos elnevezése:

Boldva Község Önkormányzat Képviselő-testülete

3. A képviselő-testület hivatalának elnevezése, székhelye:

Boldvai Közös Önkormányzati Hivatal
3794 Boldva, Széchenyi István út 5.”

2. Formai tagolás - pont

A Jszt. 46. § (1) bekezdése egyértelműen rendelkezik arról, hogy a szakaszt és a bekezdést pontokra kell tagolni, és ezt a fajta tagolást felsorolások esetén is alkalmazni kell, amikor a következőképpen rendelkezik: „A szakaszt és a bekezdést pontokra kell tagolni, ha a szakaszba vagy bekezdésbe foglalt mondat felsorolást tartalmaz, a felsorolás bármely két eleme között azonos logikai kapcsolat áll fenn, és ez a jogszabály áttekinthetőségét elősegíti.” Boldva SZMSZ-e azonban egy másik jelölést alkalmazott az áttekinthetőség érdekében, amikor a 19. § (1) bekezdését alkotta. Megfigyelhető,

hogy a felsorolás jelek használata még a bekezdésen belül sem egységesek:

„19. §

(1) A Szociális Egészségügyi Ügyrendi és Jogi Bizottság feladatai:

- titkos szavazás lebonyolítása, a jegyző közreműködésével

- a képviselői vagy nyilatkozatok vizsgálata

- összeférhetlenségi eljárás lefolytatása.

- Közreműködik a község szociális intézményhálózatának fejlesztésével összefüggő feladatok kidolgozásában, végrehajtásának ellenőrzésében.

- Közreműködik a lakosság szociális helyzetének javítását elősegítő, önként vállalt feladatok végrehajtásában.

- Részt vesz a községi önkormányzat hatáskörébe lévő egészségügyi alapellátás körébe tartozó feladatok meghatározásában, végrehajtásának segítésében.

- Figyelemmel kíséri a község lakosságának életkörülményeit, egészségügyi helyzetét.

- Előkészíti, véleményezi a képviselő-testület előterjesztéseit, döntéseit.

- Szervezi és ellenőrzi a döntések végrehajtását.

- Beszámol munkájáról a képviselő-testületnek.

- Ellenőrzi a Boldvai Közös Önkormányzati Hivatalnak a képviselő-testület döntéseinek előkészítésére, illetőleg végrehajtására irányuló munkáját.

- Az önkormányzat rendeletében biztosított hatáskörökben dönt, eljár.”

3. Logikai egység / szerkezeti egység

Boldva SZMSZ I. Fejezetben hiányoznak az alcímek. Bár megtalálhatóak – a vélhetően alcími szerkezeti egységbe kívánt- elnevezések (Hivatalos elnevezések, Önkormányzat jelképei, Az önkormányzat szervei által használt bélyegzők leírása), azok így egyik jogszabályi szerkezeti egységbe sem sorolhatóak

A II. Fejezet esetében már találunk alcímeket, ezek használata azonban igen változatos képet mutat. Sokkal több elnevezés található a II. Fejezetben, mint ahány alcím ténylegesen alkalmazásra került. A II. Fejezetben a következő elnevezések nem kaptak szerkezeti egység besorolást: "A képviselő-testület összetéte-

⁶ Forrás 5:
<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg3ed4dr7eo4dt9ee4em1cj4bx9cb6cf1ca0bw9bz6d>

le, hatásköre; A képviselő-testület működése; A testületi ülések előkészítése; A testületi ülések menete; Döntéshozatal; A döntések nyilvánosságra hozatala + A képviselő-testület tagjainak jogai és kötelezettségei + A bizottságok feladatai + A bizottságok működésének alapvető szabályai + A hivatal feladatai + A jegyző helyettesítése”.

Az I. Fejezetre visszatérve, talán szerencsésebb lett volna, ha az 1. § (1) bekezdését két külön bekezdésre tagolják, hiszen annak tartalma is két különálló információt tartalmaz:

„1. §

(1) A község önkormányzatának hivatalos elnevezése:

BOLDVA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Az önkormányzat pontos címe: 3794 Boldva,
Széchenyi István út 5. szám”

Igaz ugyan, hogy a megszokott rendeleteknél jóval rövidebb a Boldva község képviselő-testületének A közkefolyók használatának rendjéről szóló 8/2014 (XI.17.) önkormányzati rendelet⁷, azonban ez nem mentesíti a jogszabály megalkotóit a logikai rend szerinti szerkezeti egységek használatáról. Ebben az esetben egyetlen fejezetet, bekezdést vagy pontot sem lehet találni a rendeletben.

V. Ópusztaszer

1. Logikai egység/ szerkezeti egység

Ópusztaszer Önkormányzat Képviselő-testületének az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 6/2015. (VII.09.) önkormányzati rendelet⁸ (a továbbiakban: Ópusztaszer SZMSZ) esetében is található –a vizsgált egyéb településekkel megegyező módon (Böhönye és Fertőrákos)- „duplázás”, vagyis amikor megegyező jelölésű szerkezeti egységek több alkalommal is megjelennek egy rendeletben. A 44. § -ban kétszer szerepel a (4) és (5) bekezdés, ráadásul más tartalommal:

⁷ Forrás 6:
<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh0eg9ed2dr1e08dt1ee8em1cj0ce9bw6cd3ce0bz5n>

⁸ Forrás 7:
<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg3ed0dr5e08dt5ee4em7cj6bx7bx4cd9bw4ce5ce0g>
2016/2

„44. §

(4) A tárgyaló napirendi pontoknál az Mötv. 52. § (1) bekezdés g) pontjaként legalább a tanácskozási lényegét jegyzőkönyvbe kell foglalni. A képviselő-testület valamely tagja kérésére a jegyző köteles a képviselő által elmondottakat szó szerint a jegyzőkönyvbe rögzíteni.

(5) Az érintett képviselő a vita lezárását megelőzően szóban, de legkésőbb az ülést követő munkanap 16.00 óráig írásban dönthet arról, hogy véleményét, hozzászólását szó szerint vegyék jegyzőkönyvbe.

(4) A jegyzőkönyvben az Mötv. 52. § (1) bekezdés l) pontjaként a szavazás számszerű eredményét úgy kell rögzíteni, hogy szerepeljen a jegyzőkönyvben, hogy hányan szavaztak igennel, hányan nemmel, hányan tartózkodtak.

(5) A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a képviselő-testület által hozott döntést. A határozatot és rövidebb rendeletet a jegyzőkönyv szövegébe kell beépíteni, terjedelmesebb rendeletek esetében a jegyzőkönyv szövegében azt kell szerepeltetni, hogy a testület a rendeletet a jegyzőkönyv mellékletként elhelyezett rendelet szöveggel fogadja el. A rendelet szövegét ez esetben a jegyzőkönyvhöz mellékletként kell csatolni.”

Jogalkotási szempontból hibás, hogy Ópusztaszer Önkormányzat Képviselő-testületének a helyi jelentőségű épített és természeti értékek védelméről szóló 8/2015. (IX.23.) önkormányzati rendeletében⁹ nem található fejezet vagy alcím szerkezeti egység jelölés. Az elnevezések ugyan megvannak, azonban azokat a jogalkotási előírásokat betartva szerkezeti egységekbe kell besorolni.

2. A kihirdetés idejének megállapíthatósága

A kihirdetés dátuma megállapításának a jogszabály jelöléséből kell következnie (a zárójel közé tett dátum jelöli)¹⁰. Ópusztaszer SZMSZ-e esetében azonban eltér az aláírás dátuma, a kihirdetési záradékban szereplő dátum, továbbá a rendelet jelölésében szereplő időpont. Ez alapján kérdéses, hogy a

⁹ Forrás 8:
<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg2ed3dr2e03dt4ee9em4cj1bx2by3cc4by9bx0ca5m>

¹⁰ Tilk Péter: A jogalkotási következmények és az önkormányzati jogalkotás viszonya – hibák, törvénysértések a gyakorlat tükrében; 5-6. o.

jogszabály vajon július 9-én vagy július 10-én lett kihirdetve?

Szintén ugyanez a kérdés merül fel Ópusztaszer Önkormányzat Képviselő-testületének a helyi jelentőségű épített és természeti értékek védelméről szóló 8/2015. (IX.23.) önkormányzati rendeletében, ahol a két kérdéses dátum szeptember 23-a és 24-e.

VI. Összegzés

A vizsgált négy település nagyjából azonos lakosság számú községek (2200-2300 lelkes települések). A települések tekintetében a kis lakosság számú települések csoportját alkotják. Sajnos sok tagolási- és logikai egység hibát lehet felfedezni a vizsgált rendeletek körében, több helyen a kihirdetés dátuma se volt egyértelmű, ugyanakkor elmondható, hogy tartalmi szempontból csak kisebb jelentőségű hibákat lehetett találni. Helyi népszavazásról szóló rendelet egyik vizsgált község esetében sem volt fellelhető.

Felhasznált jogirodalom:

Tilk Péter: A jogalkotási követelmények és az önkormányzati jogalkotás viszonya – hibák, törvénysértések a gyakorlat tükrében

Felhasznált jogszabályok:

1. A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény
2. A jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet

Felhasznált internetes források:

1. Forrás 1 :
<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=&eh5eg2ed9dr2eo1dt0ee5em8cj3bx2bz5cb8bx3bx6ca7l>
2. Forrás 2:
<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=&eh3eg2ed5dr0eo5dt2ee7em2cj3cb4cc1ca6cd3cd6c>
3. Forrás 3:
<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=&eh5eg0ed3dr2eo1dt6ee5em2cj7bx2bx9bz8bx5bw0cc9j>
4. Forrás 4:
<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=&eh5eg4ed1dr4eo5dt4ee5em2cj9bz6cc1cb0bx5m>
5. Forrás 5:
<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=&eh6eg3ed4dr7eo4dt9ee4em1cj4bx9cb6cf1ca0bw9bz6d>
6. Forrás 6:
<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=&eh0eg9ed2dr1eo8dt1ee8em1cj0ce9bw6cd3ce0bz5n>
7. Forrás 7:
<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=&eh6eg3ed0dr5eo8dt5ee4em7cj6bx7bx4cd9bw4ce5ce0g>
8. Forrás 8:
<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=&eh3eg2ed3dr2eo3dt4ee9em4cj1bx2by3cc4by9bx0ca5m>